

MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

șoseaua Hîncești, 84, MD-2021, mun.Chișinău
Tel. +373 22 25-20-70; Fax. +373 25-22-93
e-mail: cancelariama@army.gov.md; web: www.army.md

Nr. 11/78 din 22.01.2024
La nr. 10/51 din 04.01.2024

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Apărării a examinat repetat proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii) (număr unic 692/MMPS/2023)* și, în limita competenței funcționale, comunică despre lipsa de propuneri și obiecții pe marginea acestuia.

**Secretar general
al ministerului**

Digitally signed by Cutie Igor
Date: 2024.01.22 11:42:44 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Igor CUTIE

**Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova**

MD-2033, mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

**Ministry of Education and Research of
the Republic of Moldova**

MD-2033, Chișinău, 1, Piața Marii Adunări Naționale
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

Nr. 04-09/1092 din 15.02.24
La nr. 10/51 DIN 04.01.2024

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Ministerul Educației și Cercetării a reexaminat și susține, fără obiecții și propuneri, proiectul hotărârii de Guvern *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii)* (număr unic 692/MMPS/2023).

Secretar general

Nadejda VELIȘCO

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE ȘI INTEGRĂRII EUROPENE
AL REPUBLICII MOLDOVA

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS AND EUROPEAN INTEGRATION
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Str. 31 August 1989 80, MD-2012 Chișinău • Tel: (373 22) 578205 • Fax: (373 22) 232302 • <http://www.mfa.gov.md>

Nr. DI/3/041.1-650 din 19 ianuarie 2024

La nr. 10/51 din 04 ianuarie 2024

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a reexaminat *proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii) (număr unic 692/MMPS/2023)* și, în limita competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri, reiterând astfel poziția MAEIE expusă prin avizul nr. DI/3/041.1-11223 din 28 septembrie 2023.

Digitally signed by Mițu Mihail
Date: 2024.01.19 10:54:10 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Mihai MÎȚU
Secretar General

**MINISTERUL CULTURII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

MD-2012 str. Nicolae Iorga nr.21
e-mail: cancelaria@mc.gov.md
web: www.mc.gov.md

**MINISTRY OF CULTURE
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012 str. Nicolae Iorga nr.21
e-mail: cancelaria@mc.gov.md
web: www.mc.gov.md

Nr. 05-09/178 din 19.01.2024
La nr. 10/51 din 04.01.2024

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Culturii a reexaminat proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii) (număr unic 692/MMPS/2023)* și, în limitele competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri.

Secretar General

Digitally signed by Varzari Ana
Date: 2024.01.19 16:04:36 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ana VARZARI

Ex.: Veronica Oprea
Tel.: 022 823 802

Nr. 37-03/26 din 11.01.2024

Ministerul Muncii și Protecției Sociale
Copie: Cancelaria de Stat a Republicii Moldova

Cu referire la solicitarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale nr. 10/51 din 04.01.2023, privind avizarea repetată a proiectului hotărârii de Guvern *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii (număr unic 692/MMPS/2023)*, Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (IP ODA), a examinat setul de documente și reieșind din competențele atribuite, comunică despre susținerea acestuia.

Apreciem pozitiv necesitatea aprobării acestui document, creând astfel baza pentru armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, privind punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați cu accent pe accesul și furnizarea de bunuri și servicii.

Director interimar

Digitally signed by Iudin Gheorghe
Date: 2024.01.15 16:20:20 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Gheorghe IUDIN

Ministerul Dezvoltării
Economice și Digitalizării
al Republicii Moldova

Nr. 15-53 din 09.01.2024
La nr.10/51 din 04.01.2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Copie: **Cancelaria de Stat**

Cu referire la proiectul hotărârii Guvernului *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii) (număr unic 692/MMPS/2023)*, prezentat spre avizare repetată, în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții și propuneri.

Secretar general

Digitally signed by Voicu Ina
Date: 2024.01.10 10:25:55 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ina VOICU

Ex. D. Cozma, tel. 022-250-688

Banca Națională a Moldovei

Nr. 31-002/4/218

12.01.2024

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Vasile Alecsandri, nr. 1

MD-2009, mun. Chișinău

Cu referire la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii), **număr unic 692/MMPS/2023**, transmis spre avizare repetată prin scrisoarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale nr. 10/51 din 04 ianuarie 2024, Banca Națională a Moldovei, în limitele competenței sale, comunică lipsa de obiecții și propuneri.

Cu respect,

Tatiana IVANICICHINA
Viceguvernator

Digitally signed by Ivanicichina Tatiana
Date: 2024.01.12 18:05:43 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex: L. Chifac
tel: 022 82 22 86

BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ AL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 08-5/1 din 11.01.2024

La 10/51 din 04.01.2024

**Ministerul Muncii și
Protecției Sociale**

*Privind avizarea repetată a
proiectului de hotărâre cu număr
unic 692/MMPS/2023*

Copie: Cancelaria de Stat

Biroul Național de Statistică (BNS) a examinat repetat *proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii (număr unic 692/MMPS/2023) și comunică lipsa de obiecții.*

Director adjunct

Digitally signed by Spătaru Aurelia
Date: 2024.01.11 09:46:07 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Aurelia SPĂTARU

Ex. Stoianov L
Tel. 022 731568, mob. 067770094

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI SOCIALE A REPUBLICII MOLDOVA
NATIONAL OFFICE OF SOCIAL INSURANCE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA
НАЦИОНАЛЬНАЯ КАССА СОЦИАЛЬНОГО СТРАХОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

str. Gheorghe Tudor, 3, MD-2028, mun. Chișinău, tel. +373 22 257 825; e-mail: secretariat@cnas.gov.md; web: <https://cnas.gov.md>

11.01.2024 nr. 315
La nr. 10/51 din 04.01.2024

Ministerul Muncii și Protecției Sociale
secretariat@social.gov.md

Cancelaria de Stat a Republicii Moldova
cancelaria@gov.md

Prin prezenta, Casa Națională de Asigurări Sociale comunică despre examinarea proiectului hotărârii de Guvern *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii) (număr unic 692/MMPS/2023)* și în limitele competenței sale funcționale comunică despre lipsa de obiecții și propuneri.

Directoare generală

Digitally signed by Țîbîrnă Elena
Date: 2024.01.11 10:15:44 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Elena ȚÎBÎRNĂ

Ex. Olesea Reguș
022-257-848

Ministerul Infrastructurii
și Dezvoltării Regionale
al Republicii Moldova

Nr.21/1-403 din 24.01.2024

La nr.10/51 din 04.01.2024

**Ministerul Muncii și
Protecției Sociale**

secretariat@social.gov.md

Copie:

Cancelaria de Stat

cancelaria@gov.md

Ca urmare a examinării repetate a *proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii) (număr unic 692/MMPS/2023)*, în limitele competențelor funcționale, comunicăm lipsa obiecțiilor asupra proiectului definitivat, în condițiile în care *de facto* propunerile Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, exprimate prin avizul nr.21/1-5051 din 28.09.2023, au fost acceptate.

Secretar general

Digitally signed by Turcanu Angela
Date: 2024.01.24 14:14:05 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Angela ȚURCANU

ex.: Silvia Muntean
tel.: 022250672
e-mail: silvia.muntean@midr.gov.md

consiliul pentru egalitate
совет по равенству
equality council

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 180, of. 404,
MD-2004, Chișinău, Republica Moldova / Republic of Moldova
бул. Штефан чел Маре 180, оф. 404,
MD-2004, Кишинёв, Республика Молдова
+373 22 212 817; info@egalitate.md; www.egalitate.md

Nr. 04/80 din 12.01.2024
La nr. 10/51 din 04.01.2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale
secretariat@social.gov.md
aurelia.bulat@social.gov.md

În contextul expedierii proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii) (**număr unic 692/MMPS/2023**) pentru avizare repetată, Consiliul pentru egalitate comunică lipsa de propuneri sau obiecții.

Președinte

Digitally signed by Feldman Ian
Date: 2024.01.12 16:32:32 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ian FELDMAN

**MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA**

12.01.2023

nr. 07/2- 17/206

La nr. 10/51 din 04.01.2023

Referitor la examinarea repetată a proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii) (număr unic 692/MMPS/2023)

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

e-mail: secretariat@social.gov.md

La solicitarea Ministerul Muncii și Protecției Sociale nr.10/51 din 04.01.2023, Ministerul Finanțelor a examinat repetat proiectul de hotărâre pentru aprobarea *proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii) (număr unic 692/MMPS/2023)*, și în limitele competențelor funcționale comunică susținerea acestuia, dat fiind faptul că obiecțiile expuse prin scrisoarea nr.07/2-03/153/1447 din 27.09.2023 au fost luate în considerare.

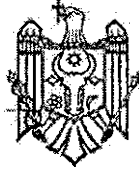
Digitally signed by Roșca Dina
Date: 2024.01.15 17:38:13 EET
Reason: MoldSign Signature
Republic of Moldova

Secretar general al ministerului

Dina ROȘCA

*Executor: Rodica Sluhinscaia
tel.: 022-262608
e-mail: rodica.sluhinscaia@mf.gov.md*

MD 2004, mun. Chișinău, bd Ștefan cel Mare și Sfânt, 162, tel. 022 20 45 87, e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

Nr. *13-05/112* din *24.01.2024*

la nr. 10/51 din 04.01.2024

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

În contextul examinării repetate a proiectului de hotărâre a Guvernului *privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii)* (număr unic 692/MMPS/2023), Vă comunicăm lipsa propunerilor și obiecțiilor.

Ministru

Iordanca-Rodica IORDANOV

CONFEDERAȚIA NAȚIONALĂ
A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

Str. 31 August 129, MD-2012, Chișinău,
Tel. (373 22) 266502; Tel/fax: (373 22) 234508
www.sindicate.md; e-mail: office@ensm.md

НАЦИОНАЛЬНАЯ КОНФЕДЕРАЦИЯ
ПРОФСОЮЗОВ МОЛДОВЫ

Ул. 31 Августа 129, MD-2012, Кишинэу,
Tel. (373 22) 266502; Tel/fax: (373 22) 234508
www.sindicate.md; e-mail: office@ensm.md

16.07.2024 Nr. 04-17/38

La nr. unic 692/MMPS/2023

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Copie: Cancelaria de Stat

Prin prezenta, cu referire la proiectul hotărârii de Guvern *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii)* – număr unic 692/MMPS/2023, vă comunicăm următoarele.

Cu referire la Art. III, pct. 6 din proiectul de lege, prin care se propune completarea Legii nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați cu articolul 20¹.

Autorul proiectului propune completarea Legii nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați cu un articol nou 20¹, prin care impune organizațiilor sindicale cerința/obligația legală, de a desemna, în cadrul organizațiilor sindicale din unități, reprezentanți cu atribuții pentru asigurarea respectării egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați la locul de muncă. Or, prin această prevedere se limitează în mod direct autonomia și libertatea organizațiilor sindicale care, potrivit art. 5 din Legea sindicatelor nr. 1129/2000, acestea „sunt independente față de autoritățile publice de toate nivelurile, față de partidele politice, de asociațiile obștești, față de patroni și asociațiile acestora, nu sunt supuse controlului lor și nu li se subordonează”. Este interzis orice amestec de natură să limiteze drepturile sindicatelor sau să împiedice realizarea acestora.

Totodată, potrivit alin. (1) al art. 9 din Legea sindicatelor nr. 1129/2000, sindicatul este în drept de sine stătător să-și elaboreze și să-și aprobe statutul și regulamentele administrative, să-și stabilească structura și să-și aleagă independent reprezentanții, să-și formeze aparatul, să-și desfășoare activitatea și să-și formuleze programul de acțiuni. Autorităților publice le este interzisă orice intervenție de natură să limiteze ori să întrerupă exercitarea drepturilor prevăzute la alineatul (1) al articolului menționat.

Mai mult, sindicatele, potrivit art. 17 din Legea nr. 1129/2000, cu modificările recente, sunt în drept să apere interesele membrilor de sindicat în problemele ce țin de protecția muncii, de discriminare și hărțuire sexuală la locul de muncă, de acordarea înlesnirilor, compensațiilor și altor garanții sociale în legătură cu influența asupra celor ce muncesc a factorilor de producție și ecologici nocivi.

Prin urmare, rămâne la discreția organizațiilor sindicale asigurarea respectării egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați la locul de muncă. Or, aceasta, deseori, necesită expertiză specializată (cunoașterea politicilor și practicilor specifice legate de egalitatea de șanse, precum și capacitatea de a monitoriza și evalua implementarea acestora) ce nu intră în competențele organizațiilor sindicale, motiv pentru care nu susținem completarea Legii nr. 5/2006 cu art. 20¹.

Vicepreședinte

Sergiu SAINCIUC

Ex.: E. Covrig, I. Ciudin,
tel.: (022)-266-563

Confederația Națională
a Patronatului
din Republica Moldova

Facem
vocea business-ului
aziăzi

Telefon: +373 22 224 244
Mobil: +373 692 40 700
Email: cnpm@cnpm.md
Website: www.cnpm.md

**Ministerul Muncii și
Protecției Sociale**

**MD 2009, mun. Chișinău
str. V. Alecsandri, 1**

Nr. 054-21 din 17.01 2024
La nr unic 692/MMPS/2023

Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova (CNPM) a examinat repetat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii) și vine cu următoarea solicitare:

În art. III din proiect, pct. 7, la propunerea de completare a Legii nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, cu art. 20² Reglementări speciale pentru sectorul privat, CNPM propune pentru alin. (2) următoarea redacție:

"(2) Unitatea gender din cadrul societății comerciale, cooperativei, organizației necomerciale, în cazul în care a fost desemnată, deține următoarele atribuții:" și mai departe după text.

Leonid CERESCU

Președinte CNPM

Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova

Republica Moldova, Chișinău, str. Maria Cebotari 16, MD-2012, IDNO: 1010620006044
BC Moldindconbank SA, Sucursala RENASTERE, MOLDM2X312, IBAN: MD85ML000000222402900344

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 11/294 din 23 ianuarie 2024

La nr.10/51 din 04.01.2024

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

e-mail: secretariat@social.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat

e-mail: cancelaria@gov.md

(pentru informare)

Prin prezenta, urmare a examinării repetate a proiectului hotărârii de Guvern *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal între femei și bărbați la bunuri și servicii)* – **număr unic 691/MMPS/2023**, autor – Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Sănătății comunică susținerea acestuia cu condiția ca în alineatul (2), în noțiunea nou propusă, la Legea nr. 263/2004 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului, de înlocuit cuvântul "sex" cu cuvintele "gen/gender" și examinarea proiectului de lege prin prisma noțiunii și conceptului de "gen/gender", pentru conformitate.

Secretar general

Digitally signed by Gantea Lilia
Date: 2024.01.23 14:04:41 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Lilia GANTEA

Ex. Vadim Afene,
Tel. 022268879

str. Vasile Alecsandri 2, MD-2009, mun. Chișinău
Tel. +373 22 268 818; e-mail: secretariat@ms.gov.md
www.ms.gov.md

COMPANIA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI ÎN MEDICINĂ

MD-2012, mun. Chișinău, str. Vlaicu Pârcălab, 46; tel. 022 780 240, www.cnam.md; e-mail: secretariat@cnam.gov.md

24.01.2024 Nr. 01-02/410

**Ministerului Muncii
și Protecției Sociale**

Cu referire la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii), înregistrat cu număr unic 692/MMPS/2023, în limita competențelor sale funcționale, reiterăm lipsa obiecțiilor pe marginea proiectului.

Totodată, cu titlu de recomandare în ceea ce ține de modificările propuse la Legea nr. 263/2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului, la definitivarea proiectului se va ține cont de faptul că, discriminarea nu poate fi limitată pe bază de sex, or, Convenția Europeană a Drepturilor Omului consacră principiul egalității de tratament în exercitarea drepturilor, în cazul dat la servicii medicale și tratament. Astfel, se va vedea oportunitatea menținerii redacției propuse prin proiect ori se va indica că, în sensul prezentei legi prin discriminare se înțelege distincția care se face între persoanele aflate în situații similare pe bază de sex, rasă, vârstă, apartenență etnică, origina națională sau socială, religie, opțiuni politice, etc.

Director general adjunct

Digitally signed by Rotaru Doina-Maria
Date: 2024.01.24 14:32:52 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Doina-Maria ROTARU

REPUBLICA MOLDOVA
COMISIA NAȚIONALĂ a PIEȚEI FINANCIARE

Nr. 06-4/104 din 16.01.2024

La nr. 10/51 din 04.01.2024

MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE

secretariat@social.gov.md

copie: CANCELARIA DE STAT

cancelaria@gov.md

Re: aviz la proiectul de Hotărâre de Guvern

Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF), în temeiul competențelor conferite de legea-cadru (nr. 192/1998), cu privire la proiectul hotărârii de Guvern *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii (număr unic 692/MMPS/2023))*, comunică, repetat, lipsă de obiecții și propuneri.

Totodată, atragem atenția asupra faptului că noțiunea de „discriminare față de femei” introdusă prin art. III pct. 2 din proiectul Legii, la articolul 2 din Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, nu se utilizează în textul respectivei Legi, inclusiv în textul amendamentelor propuse. Or, nu este justificată definirea noțiunilor decât în cazul necesității de a clarifica un termen utilizat în textul actului normativ.

Cu respect,

Digitally signed by Budianschi Dumitru
Date: 2024.01.16 18:13:18 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Dumitru BUDIANSCHI,
PREȘEDINTE

A. Grușca, (373 22) 859 448
e-mail: andrei.grusca@cnpf.md

1006601001023

MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA
МИНИСТЕРСТВО ТРУДА И СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЫ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ
НАЦИОНАЛЬНОЕ АГЕНТСТВО ЗАНЯТОСТИ НАСЕЛЕНИЯ

Nr. 02-28 din 11.04. 2024

Ministerul Muncii și Protecției Sociale
Direcția politici de asigurare a egalității de gen

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) informează despre examinarea și susținerea proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii) – număr unic 692/MMPS/2023.

Directoare

Raisa Dogaru

Ex. T. Cristofovici tel. 022-28-76-29

MD-2009, Chișinău, str. Vasile Alecsandri 1,
tel. 72 10 03; fax 22 77 61; e-mail: anofm@anofm.md;
www.angajat.md; www.anofm.md.

avocatul
poporului
OMBUDSMAN

16.01.2024

nr. 04-3/3-136

la nr. _____ din _____

Domnului Alexei BUZU,
Ministrul muncii și protecției sociale
secretariat@social.gov.md

Opinie repetată

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii)
număr unic 692/MMPS/2023

Avocatul Poporului a examinat repetat proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii), nota informativă, tabelul de sinteză, tabelul de concordanță și prezintă opinia în cauză.

Reiterăm că Avocatul Poporului susține inițiativa de transpunere în totalitate a prevederilor Directivei 2004/113/UE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii, furnizarea de bunuri și servicii în legislația Republicii Moldova ceea ce va contribui la ajustarea cadrului normativ național din perspectiva asigurării egalității de tratament după criteriul de sex.

În același timp, comunicăm că Avocatul Poporului a primit spre avizare proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (număr unic 1165/MMPS/2023), unde atestăm propusă modificarea la art. 21² din Legea nr. Legea nr. 5/2006, ceea ce prezintă o similitudine cu prezentul proiect.

În această ordine de idei, propunem coordonarea și unificarea modificărilor inițiate în proiectele de lege cu referire la art. 21² din Legea nr. Legea nr. 5/2006.

Proiectul dat coincide cu principiile promovate de Oficiul Avocatului Poporului, respectiv comunicăm despre lipsa altor obiecții din perspectiva respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Cu respect,

Ceslav PANICO,

Avocatul Poporului (Ombudsmanul)

Ex. Cosma Parakeung
tel. 066002660

Digitally signed by Panico Ceslav
Date: 2024.01.15 13:29:12 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Oficiul Avocatului Poporului
nr. Calea Iașilor 147
muș. Chișinău. MD-2004
http://www.ombudsman.md

MD-2004 Chișinău, 162 Ștefan cel Mare și Sfint, Blvd.
Tel. 20 45 12; Fax 22 07 48, cancelaria@maia.gov.md; www.maia.gov.md

Nr. 2024PLP-172

La nr _____ din _____

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Copie: Cancelaria de Stat

În contextul examinării proiectului definitivat al hotărârii cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii) (număr unic 692/MMPS/2023), Vă comunicăm următoarele.

Propuneri care poartă caracter de recomandare:

În textul proiectului de Lege:

La articolul 20² alineatul (1), observăm că „Societățile comerciale” nu cuprind toate formele de organizare a activității de antreprenariat, cum ar fi de exemplu „întreprinderea individuală” și „întreprinderea de stat”, care nu sunt societăți comerciale. A se vedea în acest prevederile articolului 13 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenariat și întreprinderi. Astfel, avînd în vedere articolul 173 din Codul civil care face distincție dintre persoanele juridice de drept public și cele de drept privat și articolul 175 alineatul (2) din același Cod potrivit căruia „Persoanele juridice de drept privat pot avea scop lucrativ (comercial) și scop nelucrativ (necomercial)”, propunem substituirea textului „Societățile comerciale, cooperativele și organizațiile necomerciale” cu textul „Persoanele juridice de drept privat” prin aceasta asigurîndu-se unitatea terminologică cu legislația națională.

**Viceprim-ministru,
Ministrul agriculturii și
industrii alimentare**

Vladimir BOLEA

Digitally signed by Bolea Vladimir
Date: 2024.01.22 14:59:10 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 22-69-233

Chișinău

10 ianuarie 2024

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Urmare a examinării repetate a proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii*) (număr unic 692/MMPS/2023), comunicăm lipsă de propuneri și obiecții.

Totodată, în contextul elaborării proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (privind actualizarea cadrului normativ aferent funcției publice) (număr unic 995/CS/2023), modificarea propusă la etapa primei avizări, și anume a art.29 alin. (1) din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, nu mai este oportună.

Secretar general al Guvernului /semnat electronic/ **Artur MIJA**

Digitally signed by Mija Artur
Date: 2024.01.11 07:14:39 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex.: Rada Ciurea
Tel.: 022-250-113
E-mail: rada.ciurea@gov.md

Casa Guvernului,
MD-2012, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

E-mail:
cancelaria@gov.md

**INSTITUTUL DE CERCETĂRI
JURIDICE, POLITICE ȘI
SOCIOLOGICE AL
UNIVERSITĂȚII DE
STAT DIN MOLDOVA**

str. Academiei 3/2, of. 21
MD-2028, Chișinău, Republica Moldova
tel/fax: (+373-22) 73-80-16
E-mail: icjps.mecc@gmail.com

**INSTITUTE OF LEGAL,
POLITICAL AND
SOCIOLOGICAL
RESEARCH OF THE MOLDOVA
STATE UNIVERSITY**

str. Academiei 3/2, of. 21
MD-2028, Chișinău, Republica Moldova
tel/fax: (+373-22) 73-80-16
E-mail: icjps.mecc@gmail.com

56/04 din 23 ianuarie 2024

**Ministerul Muncii și Protecției Sociale
Secretar de stat Felicia BECHTOLDT**

Executor: Aurelia Bulat
secretariat@social.gov.md

Copie: Cancelariei de Stat, cancelaria@gov.md

OPINIE - AVIZ

al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice al USM
la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii), număr unic
692/MMPS/2023

Stimată doamnă Secretar de stat,

Cu referire la Demersul de avizare repetată a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la
aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și
bărbați la bunuri și servicii), nr.10/51 din 04.01.2023, Vă comunicăm următoarele:

Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice al USM studiind conținutul proiectului de
HG, inclusiv proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei
și bărbați la bunuri și servicii), tabelul de concordanță, sinteza obiecțiilor și propunerilor
(recomandărilor) după prima avizare, precum și Nota informativă la proiectul de lege vizat, prin
prisma legalității și constituționalității constată că argumentările invocate în acestea **sunt absolut
întemeiate și pertinente.**

Mai mult, cercetătorii științifici ai ICJPS al USM au studiat în mare parte legislația UE, dar
și cea comparativă pertinentă a statelor cu o democrație avansată, precum și a statelor învecinate
și constată că **Proiectul în cauză este în deplină concordanță cu Directiva 2004/113/CE a
Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și
bărbați privind accesul la bunuri și servicii, și furnizarea de bunuri și servicii (Directiva
2004/113CE) și, asigură întocmai armonizarea cadrului legislativ național la legislația Europeană.**

Victor JUC, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar,
membru corespondent al AȘM,
directorul Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice al USM
Executant: Centrul Cercetări Juridice (dr. Frunză Iu.)

22.01.24

CENTRUL

**Parteneriat pentru
Dezvoltare**

POZIȚIA CENTRULUI PARTENERIAT PENTRU DEZVOLTARE (CPD)

cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (accesul egal pentru femei și bărbați la bunuri și servicii) - număr unic 692/MMPS/2023

Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD) salută efortul Ministerului Muncii și Protecției Sociale de a elabora proiectul de lege în scopul armonizării legislației naționale cu legislația Uniunii Europene în materie de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii. CPD susține parțial modificările propuse și vine cu o serie de constatări și recomandări care au drept scop îmbunătățirea proiectului de lege sus menționat. CPD consideră că este necesar să existe o abordare juridică unică pentru ca toate actele normative să reflecte principiul fundamental al egalității în drepturi pentru toți cetățenii, indiferent de sex, și să nu tolereze nici o formă de discriminare, fie ea bazată pe sex sau alte criterii protejate.

Legislația națională actuală este mai progresistă și asigură o protecție comprehensivă. Directiva 2004/113/CE a fost adoptată acum 20 ani, într-o perioadă când spațiul european se confruntă cu un proces de evoluție și consolidare în ceea ce privește organismele antidiscriminare și legislația relevantă, fiind inovativă la acel moment. Pe parcursul a 20 ani au fost adoptate o serie de alte acte internaționale în domeniul discriminării, la care s-a aliniat legislația Republicii Moldova, fiind asigurat un cadru legal corespunzător standardelor și integrate un șir de prevederi mai favorabile și extinse celor prevăzute în Directiva 2004/113/CE.

Proiectul de lege propus spre consultare prevede aprobarea mai multor noțiuni și prevederi care deja se regăsesc în alte acte normative. Definirea unor noțiuni sau reiterarea unor prevederi deja reglementate de alte acte normative pot crea confuzie în rândul profesioniștilor din domeniul dreptului și genera dificultăți în procesul de aplicare, lăsând spațiu de interpretare diferită. Totodată, proiectul de lege include propuneri care introduc mecanisme de reglementare a unor aspecte specifice, care cad sub incidența unor acte normative deja existente. De exemplu, în legislația națională, prevederile referitoare la egalitate și nediscriminare sunt formulate în mod cuprinzător și se aplică fără a face distincții între diferite categorii de discriminare. Astfel, în opinia noastră, legiferarea anumitor particularități ale discriminării pe criteriul de sex nu necesită la moment o abordare mai extinsă sau separată, deoarece această formă este deja acoperită de prevederile generale naționale din domeniu, care interzic orice formă de discriminare. Introducerea unor prevederi noi, cu precădere noțiuni, ar trebui să fie efectuată cu o mare atenție pentru a nu intra în contradicție sau a dubla inutil prevederile existente. Acest lucru necesită o analiză detaliată a textului actual al Legii nr. 121/2012 și Legii nr. 5/2006, pentru a identifica domeniile în care noile prevederi propuse în proiectul de lege sus menționat ar putea aduce plus valoare sau mai multă claritate, și unde ar putea fi redundante sau contraproductive. În acest sens, recomandăm ca integrarea mai multor noțiuni în proiectul de lege propus să fie efectuată cu maximă exigență pentru a evita confuzia juridică și pentru a asigura o aplicare eficientă.

Deși alinierea la standardele UE este un obiectiv strategic, trebuie să se țină cont de faptul că standardele internaționale inserate în astfel de documente nu sunt întotdeauna direct aplicabile sau relevante pentru contextul specific al unei țări care nu este membră UE, precum Republica Moldova. Directiva 2004/113 CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 a fost anterior transpusă parțial în Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, în conformitate cu art. 24¹, articol care potrivit proiectului propus urmează a fi exclus, deoarece în preambulul legii urmează a fi inclusă sintagma potrivit căreia Directiva se transpune total. Referitor la această transpunere totală, ținem să reamintim că Directiva respectivă presupune clauza minimă de armonizare. Potrivit art. 7 al acestui document, statele membre pot adopta sau menține dispoziții mai favorabile pentru protecția principiului egalității de tratament între femei și bărbați

decât cele prevăzute de Directivă, iar punerea în aplicare a acesteia nu poate în nici un caz să constituie un motiv pentru reducerea nivelului de protecție împotriva discriminării, deja acordat de statele membre în domeniile reglementate de Directivă. În acest sens, considerăm că Legea nr. 121/2012 și Legea nr. 5/2006 oferă un cadru legislativ bine stabilit pentru prevenirea și combaterea discriminării pe multiple criterii, inclusiv pe cel de sex. În ceea ce privește Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă, care la fel urmează a fi inclusă în textul preambulului Legii nr. 5/2006, menționăm că proiectul nu face o distincție între normele propuse modificării pentru una sau cealaltă directivă. Totodată, este recomandat ca autorul să indice care norme din Directiva dată vor fi obiectul transpunerii totale.

Proiectul de lege propus trebuie să aducă valoare adăugată și îmbunătățiri clare ale cadrului legal, precum și să asigure conformitatea cu Directiva 2004/113/CE. Considerăm că sunt necesare schimbări care ar contribui la crearea unui mediu legal mai propice pentru protecția drepturilor femeilor și bărbaților și ar reflecta angajamentul țării față de standardele europene și internaționale în domeniul asigurării egalității de șanse. Proiectul de aliniere la Directiva 2004/113 trebuie să conțină modificări care ar veni să completeze lacunele în legislație și să aducă îmbunătățiri semnificative mecanismului de protecție împotriva discriminării de gen și asigurării egalității de șanse. Proiectul urmează în special să alinieze legislația la art.5, art.8 și art.14 din Directivă, care se referă la egalitatea de șanse în domeniul asigurărilor, accesul la mecanisme de protecție și eficiența acestora, precum și asigurarea unui sistem de sancționare a încălcărilor legislației.

Este necesară îmbunătățirea accesului la asistență juridică. Această propunere este aliniată cu Articolul 8 al Directivei 2004/113/CE, care subliniază necesitatea asigurării unui acces nediscriminatoriu la bunuri și servicii, inclusiv la serviciile juridice. Revizuirea legislației pentru a include asistență juridică gratuită pentru victimele discriminării ar îmbunătăți accesul la justiție și ar asigura că victimele discriminării pe baza de sex pot accesa eficient mecanismele legale pentru protecția drepturilor lor.

Creșterea eficienței mecanismelor de aplicare a legii este crucială, fapt ce va încuraja victimele să întreprindă acțiuni în apărarea împotriva discriminării și va descuraja făptuitorii. În acest scop este necesară extinderea mandatului Consiliului pentru Egalitate, propunere ce se aliniază atât la Articolul 8, cât și la Articolul 14 al Directivei. Articolul 8 se referă la accesul la bunuri și servicii, în timp ce Articolul 14 prevede stabilirea de sancțiuni efective, proporționale și disuasive în cazul încălcării legislației antidiscriminare. Consolidarea autorității Consiliului pentru Egalitate în investigarea și sancționarea cazurilor de discriminare sprijină atât promovarea accesului egal, cât și aplicarea eficientă a sancțiunilor în cazurile de discriminare.

Este necesară examinarea constituționalității legislației. Propunerea de a acorda Consiliului pentru Egalitate competența de a sesiza Curtea Constituțională este în concordanță cu Articolul 12 al Directivei 2004/113/CE. Acest articol prevede că statele membre trebuie să desemneze unul sau mai multe organisme pentru promovarea, analiza, monitorizarea și susținerea egalității de tratament. Prin acordarea acestei competențe, Consiliul va putea asigura că legislația națională respectă principiile egalității și nediscriminării stipulate în Directiva UE.

Este indicată elaborarea și aprobarea de către Guvern a Regulamentului-tip de prevenire și combatere a discriminării, hărțuirii și victimizării, precum a fost discutat în cadrul ședințelor Parlamentului în procesul de definitivare a proiectului 124/2022. Elaborarea și aprobarea Regulamentului de prevenire și combatere a discriminării, hărțuirii și victimizării de către Guvernul Republicii Moldova va reprezenta un pas semnificativ spre alinierea la Directiva 2004/113/CE. Acest document va clarifica procedurile și responsabilitățile, consolidând cadrul legal existent și asigurând aplicarea coerentă și eficientă a legilor antidiscriminare. Prin stabilirea unor linii directoare clare și uniforme, regulamentul va sprijini combaterea discriminării și promovarea egalității de tratament, asigurând astfel un nivel mai înalt de protecție și suport pentru toate categoriile afectate de discriminare.

PROPUNERILE CENTRULUI PARTENERIAT PENTRU DEZVOLTARE

Amendamente legislative incluse în proiectul de lege Nr. 692	Aliniere legislației actuale la directivă	Amendamente legislative propuse de CPD	Argumentare
<p>Articolul 6 din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 126-131, art. 507), cu modificările ulterioare, se completează cu lit. a1) cu următorul cuprins:</p> <p>a1) protecție împotriva discriminării în accesarea de bunuri și servicii și în furnizarea de bunuri și servicii</p>	<p>Legea 5/2006</p> <p>Articolul 12¹. Accesul egal la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii</p> <p>(1) Persoanele care furnizează bunuri și servicii pentru sectorul public și cel privat, inclusiv instituțiile publice și serviciile oferite în afara sferei vieții private și familiale, asigură accesul la bunuri și servicii și furnizarea acestora respectând principiul egalității de tratament între femei și bărbați.</p> <p>(2) Diferențele de tratament se admit în cazul în care furnizarea bunurilor și serviciilor destinate unui anumit sex este justificată de un interes legitim.</p> <p>(3) Se interzice discriminarea persoanei asigurate pe criteriu de sex prin stabilirea diferențiată a primelor, tarifelor și beneficiilor în cadrul activității de asigurare (reasigurare) și al serviciilor financiare conexe.</p> <p>(4) Menținerea în contracte a oricăror clauze care să determine pentru persoana asigurată diferențe în materie de prime și beneficii ca urmare a costurilor legate de sarcină și maternitate este interzisă. Prevederea dată nu afectează condițiile mai favorabile stabilite pentru femei în ceea ce privește sarcina și maternitatea.</p>	<p><i>A se exclude</i></p>	<p>Introducerea lit.a¹) în art.6 nu este necesară.</p> <p>Aceasta se datorează faptului că Art. 12¹ din Legea nr. 5/2006 acoperă deja aspectul egalității de tratament între femei și bărbați în accesul la bunuri și servicii și furnizarea acestora. Dacă scopul completării propuse este de a preveni discriminarea pe criteriul sexului, atunci aceasta ar putea fi considerată redundantă, deoarece legea existentă oferă deja un cadru legal pentru protecția împotriva acestei forme de discriminare.</p> <p>Este important să se asigure că legislația nu este suprasaturată cu prevederi care se suprapun, deoarece acest lucru poate conduce la confuzii și dificultăți în interpretarea și aplicarea legii. Prin urmare, orice propunere de modificare sau completare a legislației ar trebui să aducă un plus de claritate și eficiență în cadrul legal existent.</p>

	<p>(5) Prevederile prezentului articol nu se referă la domeniul ocupării forței de muncă și muncii, la activitatea individuală de întreprinzător, la profesiile conexe justiției, educației, la conținutul mijloacelor de informare și publicitate, în măsura în care acestea sînt reglementate de alte acte legislative.</p>		
<p>La articolul 1 din Legea nr. 263/2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 176-181 art. 867), cu modificările ulterioare, în alineatul (2), în ordine alfabetică, se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins ””Discriminarea pe bază de sex în accesul la servicii medicale pentru pacienți reprezintă orice acțiune sau practică care limitează sau exclude în mod injust, pe criteriul sexului, persoanele de a beneficia de servicii medicale sau tratamente de calitate egală sau de a avea acces la acestea. Asemenea discriminare poate consta în refuzul furnizării serviciilor medicale, tratamentului preferențial bazat pe sex sau orice alte măsuri care conduc la tratamente inechitabile sau nejuste pentru pacienți pe baza sexului acestora, contrar principiilor legale și etice din domeniul medical.”</p>	<p>Legea 121/2012 cu privire la asigurarea egalității</p> <p>Articolul 2</p> <p>discriminare – orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți, interese legitime și beneficii ale persoanei sau ale unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile protejate, reale sau presupuse, în afară de cazul în care acestea se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare;</p> <p>Articolul.8 Interzicerea discriminării privind accesul la serviciile și bunurile disponibile publicului și privind furnizarea acestora</p> <p>(1) Este interzisă orice formă de discriminare privind accesul la următoarele servicii și privind furnizarea acestora:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) serviciile oferite de autoritățile publice; b) serviciile de asistență medicală și alte servicii de sănătate; 	<p><i>A se exclude</i></p>	<p>Protecția împotriva discriminării pe criteriu de sex în acces la servicii medicale deja este asigurată prin Legea 121/2012 cu privire la egalitate.</p> <p>Art.2 din legea 121 oferă definiția generală pentru discriminare, precum și pentru alte forme de discriminare care includ și criteriul de sex adițional art.8 interzice expres discriminarea în acces la servicii de asistență medicală și alte servicii de sănătate.</p> <p>Aceste prevederi sunt destul de cuprinzătoare și oferă un cadru legal solid împotriva discriminării pe baza de sex în accesul la servicii medicale.</p> <p>Definițiile noi ar trebui să completeze și să clarifice definițiile existente, fără a le contrazice sau a crea confuzie. Este important ca orice nouă definiție să fie integrată într-un mod care respectă și sprijină cadrul general de combatere a discriminării.. Este important să se evite suprapunerea și redundanța în legislație</p>

			<p>pentru a menține claritatea și eficiența sistemului juridic.</p> <p><u>Există un risc că introducerea unei definiții foarte specifice ar putea conduce la confuzie sau suprapunere cu definiția mai generală. De exemplu, în cazuri unde discriminarea pe baza de sex se intersectează cu alte forme de discriminare (cum ar fi pe bază de rasă, etnie sau alt criteriu) ar putea fi dificil să se determine care definiție este mai aplicabilă sau cum ar trebui interpretate împreună.</u></p> <p>Ideal,</p>
<p>Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 47-50, art. 200), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Preambulul legii se completează cu clauza de armonizare "Prezenta lege transpune total Directiva 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, CELEX: 32004L0113, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 373 din 21 decembrie 2004, și parțial Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității</p>		<p>Se propunea se exclude sintagma „total”,</p>	<p>Se propune reexaminarea sintagmei „total”, deoarece în opinia noastră acest proiect nu reflectă o transpunere integrală a directivei, or art.5 și 8 al directivei, în special ce țin de domeniul asigurărilor sociale, financiar și de sancționare și de compensare a prejudiciului în urma discriminării nu este abordat în acest proiect. Pe de altă parte prevederile Directivei sunt asigurate prin norme deja existente, astfel intervenim pentru a reexamina acest aspect.</p>

<p>de (reformă), CELEX: 32006L0054 publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 204 din 26 iulie 2007 și revizuită la 3.02.2022.”</p>			
<p>La articolul 2: Se completează cu o nouă definiție, după cum urmează: „discriminare față de femei – orice diferențiere, excludere sau restricție bazată pe sex, care are drept efect sau scop să compromită ori să anihileze recunoașterea, beneficiul și exercitarea de către femei, indiferent de starea lor matrimonială, pe baza egalității dintre bărbat și femeie, a drepturilor omului și libertăților fundamentale, în domeniile politic, economic, social, cultural și civil sau orice alt domeniu;”</p>	<p>Legea 121/2012 cu privire la asigurarea egalității Articolul 2 discriminare – orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți, interese legitime și beneficii ale persoanei sau ale unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile protejate, reale sau presupuse, în afară de cazul în care acestea se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare;</p>	<p><i>A se exclude</i></p>	<p>Introducerea unei definiții specifice pentru discriminarea față de femei este redundantă și poate chiar contraproductivă, având în vedere că definiția actuală a discriminării este suficient de cuprinzătoare pentru a include toate formele de discriminare, inclusiv pe baza de gen.</p> <p>Denumirea noțiunii denotă un tratament diferențiat față de bărbați, categorie care nu beneficiază de o noțiune legiferată în acest sens.</p> <p>Introducerea unei noi definiții poate complica aplicarea legii și politicile publice. Practicienii dreptului și responsabilii cu aplicarea legii ar trebui să navigheze între multiple definiții, ceea ce ar putea duce la inconsistente și confuzii în interpretare și aplicare.</p> <p>În concluzie, deși intenția de a pune un accent special pe discriminarea față de femei este laudabilă, adoptarea unei noi definiții care să se concentreze exclusiv pe acest aspect ar putea fi considerată inutilă și chiar dăunătoare pentru o abordare cuprinzătoare și echitabilă în combaterea tuturor formelor de discriminare.</p>

<p>La articolul 2:</p> <p>Cuvintele "tratare egală" din definiția noțiunii "egalitate între femei și bărbați" se înlocuiesc cu cuvintele "tratament egal"</p> <p>După noțiunea „egalitate între femei și bărbați” și definiția acesteia se completează cu noțiunea „tratament egal a femeilor și bărbaților” cu următorul cuprins: „tratament egal a femeilor și bărbaților – neadmiterea oricărei situații de discriminare directă sau indirectă pe criterii de sex, inclusiv a tratamentului mai puțin favorabil al femeii pe motive de sarcină și maternitate;”.</p>		Se acceptă	
<p>La articolul 12¹:</p> <p>Se completează cu alineatul (11) cu următorul cuprins:</p> <p>„Persoana care furnizează bunuri și servicii în sensul alin. (1) beneficiază de libertatea individuală de a alege un cocontractant, cu condiția ca alegerea cocontractantului să nu se bazeze pe sexul celui interesat/celei interesate.”</p>	<p>Legislația națională deja este aliniată la art.3 alin.(2) din Directivă prin art. Art.8 legea 121/2012 și art.l 12¹ din Legea 5/2006 din Republica Moldova (a se vedea mai sus)</p>	A se exclude	<p>Art.8 legea 121/2012 și art.l 12¹ din Legea 5/2006 din Republica Moldova nu doar că îndeplinește exigențele Directivei UE, ci și le extinde într-un mod care este adecvat contextului specific al Moldovei. Prin stabilirea unui acces egal la bunuri și servicii, indiferent de sex, acest articol reflectă esența Directivei UE de a promova egalitatea de gen. Totuși, legea moldovenească merge mai departe, oferind detalii specifice cum ar fi interzicerea discriminării în stabilirea primelor și beneficiilor în domeniul asigurărilor și serviciilor financiare, precum și eliminarea diferențelor de tratament legate de sarcină și maternitate.</p> <p>Această abordare detaliată nu doar că asigură concordanța cu Directiva UE, dar de asemenea răspunde nevoilor specifice ale societății moldovene. Prin adăugarea</p>

			<p>acestor prevederi, legea moldovenească demonstrează un angajament puternic față de egalitatea de gen și oferă un cadru legal robust pentru combaterea discriminării. Aceasta nu doar că îndeplinește standardele Directivei UE, dar le și întărește, asigurând astfel că legea națională este nu doar în concordanță, ci și progresivă în abordarea sa față de egalitatea de gen și nediscriminare.</p>
<p>La articolul 12¹: Alineatul (2), se completează cu o nouă propoziție cu următorul cuprins: „Pentru asigurarea egalității între bărbați și femei sunt admise acțiuni afirmative.”</p>	<p>Legea 121/2012 Articolul 5. Modalitățile de eliminare a discriminării Discriminarea poate fi eliminată prin următoarele modalități: a) prevenirea oricăror fapte discriminatorii prin instituirea unor măsuri speciale, inclusiv a unor măsuri pozitive de protecție a persoanelor aflate în condiții dezavantajoase față de alte persoane. Măsurile pozitive se vor aplica până la instituirea egalității și includerea socială a persoanelor sau grupurilor de persoane aflate într-o poziție dezavantajată față de alte persoane;</p>	<p><i>A se exclude</i> <i>Se propune în cuprinsul Legii nr. 5/2006, cu modificările ulterioare, sintagma „acțiuni afirmative” se substituie cu sintagma „măsuri pozitive”.</i></p>	<p>Legislația națională de principiu este aliniată la prevederile Directive în ce privește admiterea măsurilor pozitive/acțiuni afirmative, care are un caracter mai larg și comprehensiv. Introducerea prevederii propuse are un caracter limitativ și contravine pct.26 din Directivă care stabilește că ”Punerea în aplicare a prezentei directive nu ar trebui să permită justificarea unui regres în raport cu situația deja existentă în fiecare stat membru.” La caz este recomandată doar uniformizarea sintagmelor de măsuri pozitive din Legea 121/2012 și ”acțiuni afirmative” din Legea 5/2006 esența cărora este identică. Conceptul de ”măsuri pozitive” a fost introdus prin Directiva 2006/54 cu 2 ani mai târziu și fiind mai progresistă decât Directiva 2004/113. Este important să uniformizăm utilizarea termenilor ’măsuri pozitive’ și ’acțiuni afirmative’ în legislația noastră</p>

			<p>pentru a evita confuzia. Folosind un singur termen, vom face legile mai clare și mai ușor de înțeles pentru toți. Aceasta va ajuta și în alinierea legislației noastre cu standardele internaționale, asigurându-ne că suntem pe aceeași pagină cu alte țări în abordarea chestiunilor de egalitate și nediscriminare</p>
<p>La articolul 19: Se introduc alineatele (2³) cu următorul cuprins: “(2² .) Autoritățile/instituțiile aflate în structura, subordinea, sub autoritatea sau în coordonarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale asigură respectarea și exercită controlul asupra aplicării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, prin promovarea egalității de șanse, de tratament egal între femei și bărbați și de eliminare a discriminării pe criteriul de sex, după cum urmează: a) Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă garantează respectarea principiului egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați în domeniul aplicării măsurilor pentru promovarea ocupării forței de muncă, al migrației în scop de muncă și asigurării de șomaj; b) Inspectoratul de Stat al Muncii asigură controlul aplicării măsurilor de respectare a egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă și migrației de muncă; c) Inspectoratul Social de Stat asigură aplicarea</p>	<p>Legislația deja este aliniată la prevederile directivei în asigurarea egalității de șanse, de tratament egal între femei și bărbați în acces la bunuri și servicii, în special prin art. 12¹. Legea 5/2006 la art.8 Legii 121/2012</p>	<p><i>A se exclude.</i></p>	<p>Modificarea propusă nu se referă la obiectul de reglementare prevederile art. 3 domeniul de aplicare a Directivei, care în alin. (4) stabilește expres că prezenta directivă nu se aplică problemelor privind ocuparea forței de muncă și munca. Acest segment este acoperit de Directiva 2006/54/CE privind egalitatea de șanse și tratament egal între femei și bărbați în chestiuni legate de ocuparea forței de muncă și munca.</p> <p>Adițional legislația actuală, în special Articolul 8 din Legea nr. 121/2012 și Articolul 12¹ din Legea nr. 5/2006, acoperă deja în mod explicit interzicerea discriminării privind accesul la servicii și bunuri disponibile publicului, indiferent de criteriile pe baza cărora această discriminare ar putea avea loc. Aceste legi vizează un spectru larg de discriminare și asigură protecție împotriva oricăror forme de discriminare în accesul la servicii și bunuri publice, incluzând, dar nu limitându-se la, discriminarea pe baza sexului.</p>

<p>măsurilor de egalitate de șanse și de tratament egal între femei și bărbați la stabilirea dreptului și acordarea serviciilor sociale, stabilirea dreptului și acordarea prestațiilor de asistență socială și certificarea capacității prestatorilor de servicii sociale conform standardelor de calitate; d) Agenția pentru gestionarea serviciilor sociale cu specializare înaltă asigură respectarea egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați în procesul de gestionare a serviciilor sociale cu specializare înaltă în care Ministerul Muncii și Protecției Sociale are calitatea de fondator;</p> <p>(23) Autoritățile prevăzute la alineatele (21) și (22) prezintă Ministerului Muncii și Protecției Sociale anual informațiile rezultate din exercitarea atribuțiilor lor în domeniul egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați, precum și al eliminării discriminării pe criteriul de sex.”;</p> <p>Alineatul (3) se completează cu lit. a1) cu următorul cuprins:</p> <p>”a1) asigurarea tratamentului egal a femeilor și bărbaților privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii;”.</p> <p>În alineatul (31) după cuvintele ”de specialitate” din ultima propoziție se completează cu sintagma ”și subdiviziunile resurse umane și domeniul juridic”.</p> <p>Din alineatul (32) se exclude litera c) și f).</p> <p>Din alineatul (4) se exclude litera c).</p> <p>Se introduce alineatul (41) cu următorul cuprins:</p>			<p>Prin urmare, noile prevederi propuse care se concentrează exclusiv pe criteriul de sex par să fie limitative și ar putea crea dificultăți în abordarea cazurilor de discriminare care implică mai multe criterii simultan. De asemenea, acestea ar putea conferi un statut inferior altor criterii de discriminare, cum ar fi etnia, religia sau vârsta, care sunt de asemenea importante și necesită atenție egală.</p> <p>Mai mult, există riscul ca aceste prevederi să nu adauge valoare substanțială la protecția victimelor și descurajarea făptuitorilor, având în vedere că legislația existentă deja oferă un cadru solid pentru abordarea acestor probleme. În loc să propună modificări care se concentrează doar pe un singur aspect al discriminării, ar putea fi mai util să se evalueze și să se îmbunătățească mecanismele de aplicare și de monitorizare ale legislației existente pentru a asigura o protecție eficientă și cuprinzătoare împotriva tuturor formelor de discriminare.</p>
--	--	--	--

<p>“(4¹) Unitatea gender din cadrul subdiviziunii resurse umane informează persoana care este victima unei presupuse discriminări despre procedura depunerii plîngerii.”</p>			
<p>La articolul 20: Alineatul (1), se completează cu litera a1) cu următorul cuprins: ”a¹) asigurarea tratamentului egal a femeilor și bărbaților privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii;”</p>		<p>Se propune următoare redacție: a¹) asigurarea tratamentului egal a femeilor și bărbaților privind accesul la serviciile și bunurile disponibile publicului și privind furnizarea acestora</p>	<p>Reformularea propusă vine să armonizeze legislația, la caz la art.8 din legea 121/2012m care prevede interzicerea generală a discriminării în acces la serviciile și bunurile disponibile publicului și privind furnizarea acestora</p> <p>Reformularea propusă, are scopul de a uniformiza legislația și de a aduce claritate și coerență în domeniul tratamentului egal al femeilor și bărbaților. Acest demers este esențial pentru eliminarea ambiguităților și asigurarea unei aplicări consistente a legilor, contribuind astfel la armonizarea legislației locale cu standardele internaționale privind drepturile omului. Prin urmare, această reformulare nu numai că oferă o motivare mai convingătoare, dar și promovează respectarea și protecția drepturilor omului în cadrul legal</p>
<p>La articolul 20: În alineatul (3) litera c) va avea următorul cuprins: ”c) informează persoana care este victima unei presupuse discriminări despre procedura depunerii plîngerii.”</p>		<p><i>A se exclude.</i></p>	<p>Modificarea propusă nu se referă la obiectul de reglementare prevederile art. 3 domeniul de aplicare a Directivei, care în alin. (4) stabilește expres că prezenta directivă nu se aplică problemelor privind ocuparea forței de muncă și munca. Acest segment este</p>

			acoperit de Directiva 2006/54/CE privind egalitatea de șanse și tratament egal între femei și bărbați în chestiuni legate de ocuparea forței de muncă și munca.
<p>Se completează cu articolul 20¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 201 Competența organizațiilor sindicale</p> <p>(1) Organizațiile sindicale desemnează, în cadrul organizațiilor sindicale din unități, reprezentanți cu atribuții pentru asigurarea respectării egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați la locul de muncă.</p> <p>(2) Organizațiile sindicale pot întreprinde măsuri de prevenire a discriminării, a altor încălcări a demnității în muncă după criteriul de sex și înainta angajatorului propuneri de înlăturare a condițiilor de discriminare”.</p>	<p>Legea Nr. 1129/2000 sindicatelor</p> <p>Articolul 14. Dreptul de a participa la elaborarea proiectelor de programe social-economice și de acte juridice</p> <p>(1) Sindicatele sînt în drept să participe la elaborarea proiectelor de programe privind dezvoltarea social-economică, proiectelor de legi și de alte acte normative în domeniul remunerării muncii, asigurării sociale, formării preșurilor, ocrotirii sănătății, egalității de șanse și de tratament între bărbați și femei și în alte domenii ce țin de muncă și dezvoltarea social-economică. În autoritățile publice, sindicatul își realizează acest drept prin organele sale de nivelul respectiv.</p> <p>Articolul 17. Drepturile în domeniul protecției muncii și protecției mediului înconjurător</p> <p>d) să apere interesele membrilor de sindicat în problemele ce țin de protecția muncii, de discriminare și hărțuire sexuală la locul de muncă, de acordarea înlesnirilor, compensațiilor și altor garanții sociale în legătură cu influența asupra celor ce muncesc a factorilor de producție și ecologici nocivi.</p>	<i>A se exclude.</i>	<p>Modificarea propusă nu se referă la obiectul de reglementare prevederile art. 3 domeniul de aplicare a Directivei, care în alin. (4) stabilește expres că prezenta directivă nu se aplică problemelor privind ocuparea forței de muncă și munca. Acest segment este acoperit de Directiva 2006/54/CE privind egalitatea de șanse și tratament egal între femei și bărbați în chestiuni legate de ocuparea forței de muncă și munca.</p> <p><u>Adițional legislația conține prevederi similare în Legea sindicatelor. Dacă se dorește a oferi sindicatelor mai multe competențe și atribuții exacte în vederea asigurării egalității de șanse aste relevant de a interveni cu modificări în legea sindicatelor, printr-un alt proiect de lege, atâta timp cît raporturile de muncă nu sunt obiectul Directivei 2004 iar prezentul proiect de lege vine în scopul alinierii cu aceasta.</u></p>
		<i>A se exclude.</i>	Modificarea propusă nu se referă la obiectul de reglementare prevederile

Se completează cu articolul 202 cu următorul cuprins:

„Articolul 20² Reglementări speciale pentru sectorul privat (1) Societățile comerciale, cooperativele și organizațiile necomerciale pot desemna în cadrul entității unitatea gender cu atribuții în domeniul asigurării egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați. (2) Unitatea gender din cadrul societății comerciale, cooperativei, organizației necomerciale deține următoarele atribuții: a) analizează contextul de apariție și evoluție a fenomenului de discriminare în bază de sex, precum și nerespectarea egalității de șanse și tratamentului egal între femei și bărbați în cadrul entității și recomandă soluții; b) formulează recomandări/observații/proponeri în vederea prevenirii/gestionării/remedierii contextului de risc care ar putea conduce la încălcarea egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați cu respectarea principiului confidențialității; c) propune măsuri privind asigurarea egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați, evaluează impactul acestora asupra femeilor și bărbaților; d) elaborează planuri de acțiune privind implementarea principiului egalității între femei și bărbați în care să fie cuprinse cel puțin: măsuri active de promovare a egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și eliminarea discriminării directe și indirecte după criteriul de sex, măsuri privind prevenirea și combaterea încălcării demnității în muncă

art. 3 domeniul de aplicare a Directivei, care în alin. (4) stabilește expres că prezenta directivă nu se aplică problemelor privind ocuparea forței de muncă și munca. Acest segment este acoperit de Directiva 2006/54/CE privind egalitatea de șanse și tratament egal între femei și bărbați în chestiuni legate de ocuparea forței de muncă și munca.

Unitatea gender deja și-a demonstrat eficiența redusă în formula existentă. Dacă intenția este de a crea un mecanism de protecție împotriva discriminării la nivel de unități mai relevant este de elaborat și aprobat de Guvern acel Regulament de prevenire și combatere a discriminării, hărțuirii și victimizării, cum a fost discutat în cadrul ședințelor Parlamentului în procesul de definitivare a proiectului 124/202

Obligarea de a crea unitatea gender este inefficientă și formalistă în special dacă vorbim de unitățile comerciale cu un număr mic de angajați. La caz este mai eficient de a acorda flexibilitate unităților ce țin de forma și componența organului responsabil de protecția și prevenirea discriminării.

<p>după criteriul de sex la locul de muncă, măsuri privind egalitatea de tratament în ceea ce privește remunerarea, promovarea în funcții și ocuparea funcțiilor de conducere; e) elaborează, fundamentează și evaluează implementarea programelor/proiectelor la locul de muncă în domeniul egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați; f) acordă consultanță de specialitate la locul de muncă pentru aplicarea prevederilor legislației naționale și a Uniunii Europene în domeniul egalității de șanse și de tratament egal între femei și bărbați.” (3) Societățile comerciale, cooperativele și organizațiile necomerciale asigură egalitatea de șanse și de tratament egal a femeilor și bărbaților privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii.</p>			
<p>Articolul 21² va avea următorul cuprins: „Persoanele supuse formelor discriminării după criteriul de sex au dreptul să reclame în scris cazurile la autoritățile cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității, în modul prevăzut de Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității.”</p>	<p>Legea 121/2012 Articolul 18. Dreptul la protecție împotriva discriminării (1) Orice persoană care se consideră victimă a discriminării are dreptul să înainteze o acțiune în instanța de judecată și să solicite: a) stabilirea faptului încălcării drepturilor sale; b) interzicerea încălcării în continuare a drepturilor sale; c) restabilirea situației anterioare încălcării drepturilor sale; d) repararea prejudiciului material și moral ce i-a fost cauzat, precum și recuperarea cheltuielilor de judecată;</p>	<p>A se exclude. Se propune introducerea modificărilor după cum urmează: Art. 423⁵ Codul Contravențional de va modifica după cum urmează: Alin (1) va avea următorul cuprins: (1) Contravențiile specificate la art. 54², 65¹, 70², 70³ și 71¹, se constată și se examinează de către Consiliul pentru egalitate. Alin.(1¹) se abrogă Alin. (2) va avea următorul cuprins : ” Procesele-verbale cu privire la contravenții se încheie de către</p>	<p>Modificarea propusă este irelevantă, aceasta se suprapune cu prevedea deja existentă din art.18 Legii 121/2012 La caz, presupunem că se intenționa alinierea la art.8 din Directivă, însă simpla indicarea despre dreptul la protecție împotriva discriminării nu este suficient pentru a raporta asigurarea accesului la proceduri de protecție. Completarea mandatului Consiliului pentru egalitate în ceea ce privește constatarea și sancționarea contravențiilor pentru a asigura eficacitatea mecanismului de aplicare a legii. Dacă victima dorește să obțină o sancționare a persoanei vinovate, trebuie</p>

	<p>e) declararea nulității actului care a condus la discriminarea sa.</p>	<p>președintele Consiliului pentru egalitate.” Alin.(3) se abrogă.</p>	<p>să se adreseze Consiliului care este agentul constator pentru fapte contravenționale de discriminare și care urmează să trimită cauza în instanța de judecată pentru aplicarea sancțiunii. În cazul în care victima faptei de discriminare vrea să obțină constatarea faptei de discriminare și sancțiune contravențională și daune morale, aceasta trebuie să depună o cerere atât la Consiliu, cât și în instanța de judecată. Victima discriminării este pusă în fața unui mecanism greoi și complicat, greu accesibil unor persoane care nu beneficiază de reprezentare juridică. Consiliul European, de asemenea, consideră oportun de a împuternici Consiliul pentru egalitate să aplice sancțiuni financiare eficiente în mod direct, proporționale și disuasive, fără a merge în instanță pentru asigurarea aplicării sancțiunilor</p>
<p>Se exclude integral</p>	<p>Art. 241 Prezenta lege transpune parțial Directiva 2004/113/CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 373 din 21 decembrie 2004, și Directiva 2006/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2006 privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament</p>		

	<p>între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă (reformă), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 204 din 26 iulie 2007.</p>		
<p>Articolul 241 se exclude.</p> <p>Art. IV. – În preambulul Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, după cu textul „2 decembrie 2000,, se completează cu următorul text: „și Directivei 2004/113 CE a Consiliului din 13 decembrie 2004 de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, CELEX: 32004L0113, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L373/37 din 21 decembrie 2004.”.</p>		<p><i>Se acceptă.</i></p>	
		<p>Completarea Legii 121/2012 art.12 alin (1) după cum urmează:</p> <p>b1) sesizează Curtea Constituțională în cazul identificării unor prevederi legislative discriminatorii;</p>	<p>Este recomandată introducerea punctului b1) pentru a permite Consiliului să solicite controlul de constituționalitate în cazurile în care constată că anumite prevederi legislative sunt discriminatorii. Fără o asemenea atribuție, Consiliul nu va putea efectiv să-și exercite mandatul, constatând prevederi legislative care ridică probleme de constituționalitate dar și de încălcare a principiului egalității.</p> <p>Această atribuție este în special importantă pentru a oferi Consiliului competențe legale suficiente de a combate discriminarea structurală. Fără o asemenea atribuție, va rămâne riscul perpetuării unei practici contestabile a Consiliului și anume examinarea</p>

<p>Legea 298/2012 u privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității</p> <p>pct.21 de completat cu lit.b1) după cum urmează:</p> <p>b1) sesizează Curtea Constituțională în cazul identificării unor prevederi legislative discriminatorii;</p>	<p>compatibilității legislației naționale cu principiul egalității și nediscriminării prin intermediul examinării plângerilor individuale. În asemenea situații, Consiliul stabilește prin decizie că o anumită normă nu este conformă principiului respectiv și recomandă autorității emitente să modifice norma legislativă. O atare abordare nu este recomandabilă deoarece nu oferă nici victimei un remediu efectiv, nici autorității vizate nu-i poate fi impusă o recomandare de modificare a legislației în condițiile în care unica autoritate cu dreptul de a examina constituționalitatea legislației este Curtea Constituțională. Din aceste considerente, recomandăm insistent atribuirea Consiliului a competenței de a sesiza Curtea Constituțională în cazurile în care prevederile legislației ridică probleme de compatibilitate cu principiul egalității și nediscriminării</p>
<p>Legea Nr. 317 din 13-12-1994 cu privire la Curtea Constituțională</p> <p>Completarea art.25 cu lit.k) după cum urmează:</p> <p>k) Consiliul pentru egalitate</p>	
<p><i>Modificarea art.6 din legea 489/1999 după cum urmează:</i></p> <p><i>Alin.(3) va avea următorul conținut:</i></p>	<p>Legislația națională este parțial aliniată în caz.</p>

		<p>(3) În cazul persoanelor prevăzute la alin. (2) <i>Baza lunară de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale, o constituie venitul lunar asigurat, prevăzut în contractul individual de asigurare, care nu poate fi mai mic decât o pătrime din salariul mediu lunar pe economie.</i></p> <p><i>Alin (4) se completează:</i></p> <p>După sintagma "constituie perioadă asigurată" se modifică conținutul cu următorul text "care oferă dreptul la toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat</p> <p><i>Anexa 1 se modifică după cum urmează:</i></p> <p><i>La pct.1.6, 1.6ⁱ, 1.7 și 1.8 se substituie textul " Taxă fixă în conformitate cu legea bugetului asigurărilor sociale de stat anuală" cu textul " 24% la venitul asigurat prevăzut în contractul individual de asigurare"</i></p> <p>Iar textul "<i>Pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces</i>" se substituie cu textul "<i>Toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat</i>"</p>	<p>Sunt necesare modificări în scopul asigurării protecției sociale depline și a persoanelor care de desfășoară activitate independente,</p> <p>de întreprinzător individual, fondatorii de gospodării țărănești și alte activități conform anexei 1 al Legii 489/1999, aceste categorii conform legislației sunt obligate să se asigure individual în sistemul de asigurări sociale prin achitarea contribuției sociale în sumă fixă beneficiind doar de stagiul de cotizare pentru pensia de limită de vârstă, acordarea unui ajutor de deces. Aceste categorii nu sunt asigurate de riscuri precum sarcina, maternitatea sau boala, ce în special dezavantajează femeile și contravine art.5 al Directivei. Acest sistem de contribuire a fost declarat discriminatoriu prin <u>Decizia nr.151/14 din 04.12.2014 Consiliului pentru egalitate.</u></p> <p>Neconformitate cu Principiul Egalității de Gen: Sistemul de contribuții în sumă fixă contravine principiului egalității de gen stipulat în Directiva 2004/113/CE. Deoarece contribuțiile sunt plătite în sumă fixă, fără a lua în considerare veniturile sau necesitățile individuale, acesta poate crea o discriminare indirectă împotriva femeilor. Femeile care au venituri mai mici sau care se confruntă cu instabilitate financiară pot simți o povară financiară mai mare în comparație cu bărbații, ceea ce contravine principiilor</p>
--	--	---	--

			<p>directivei de a asigura accesul egal la asigurările sociale pentru toți cetățenii.</p> <p>Lipsa Protecției Adecvate pentru Riscurile Specifice ale Femeilor: Directiva 2004/113/CE solicită asigurarea unei protecții adecvate pentru riscurile specifice cu care se confruntă femeile, inclusiv maternitatea. Sistemul de contribuții în sumă fixă nu oferă o protecție suficientă pentru femeile aflate în concediu de maternitate sau care se confruntă cu alte riscuri legate de sănătate specific feminine. Aceasta poate conduce la o vulnerabilitate crescută pentru femei în fața acestor riscuri, încălcând dreptul lor la protecție socială adecvată.</p> <p>Efectele Asupra Stabilității Financiare a Femeilor: Pentru femeile cu venituri mai mici sau instabile, sistemul de contribuții în sumă fixă poate reprezenta o presiune financiară adițională și poate afecta stabilitatea lor financiară. Aceasta poate conduce la dificultăți în asigurarea nevoilor de bază și în menținerea nivelului de trai. Într-o societate în care inegalitățile de gen persistă, acest sistem poate contribui la amplificarea acestor inegalități și la vulnerabilizarea femeilor.</p>
		<p><i>LEGE Nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat</i> <i>Articolul 7 se completează cu lit.e²)</i></p>	<p>La caz ar fi relevant de îmbunătățit accesul la asistență juridică garantată de stat prin:</p> <p>Revizuirea Legii privind asistența juridică garantată de stat pentru a include</p>

		<p>e²) <i>apărare și reprezentare a intereselor victimelor discriminării.</i></p> <p>Alin. (1¹) art.19 se completează după cum urmează:</p> <p>După sintagma "privind viața sexuală" se completează cu textul "victimele discriminării" în continuare după text.</p> <p><i>Art.20 se completează cu lit,k)</i></p> <p><i>k) victimele discriminării.</i></p>	<p>asistență juridică gratuită pentru presupusele victime pe cazurile de discriminare.</p> <p>Formarea avocaților în domeniul drepturilor egalității de gen și discriminării.</p> <p>Îmbunătățirea accesului la asistență juridică, prin revizuirea legislației pentru a include asistență juridică specifică în cazurile de discriminare, este esențială pentru alinierea cu Directiva 2004/113/CE a Uniunii Europene. Revizuirea legii privind asistența juridică garantată de stat poate asigura că persoanele care se confruntă cu discriminare au acces la sprijin juridic adecvat, esențial pentru exercitarea efectivă a drepturilor lor, în condițiile în care deseori victime ale discriminării devin persoane și grupuri marginalizate. De asemenea, formarea avocaților în domeniul drepturilor egalității de gen și discriminării este crucială pentru a asigura că profesioniștii juridici sunt echipați corespunzător să abordeze și să gestioneze aceste cazuri complexe și sensibile, contribuind astfel la respectarea standardelor impuse de Directiva UE.</p>
--	--	--	--

DESPRE CENTRUL PARTENERIAT PENTRU DEZVOLTARE

Creat în anul 1998, *Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD)* este o instituție obștească, care își propune să contribuie la promovarea unui discurs integrator cu privire la problematica genurilor umane, statutul femeii și egalitatea de șanse pentru femei și bărbați. CPD se afirmă în calitate de structură neguvernamentală, care pledează pentru implementarea conceptului egalității de gen în toate domeniile vieții, promovarea politicilor publice în domeniu, abordarea problemelor ce țin de rolul femeii în societate și abilitarea acesteia, eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei, fiind concomitent și un centru de documentare, informare și instruire pentru ONG-urile de profil și grupurile de inițiativă.

Scop. Dezvoltarea și consolidarea resurselor și mecanismelor de abilitare echitabilă a femeilor și bărbaților în vederea promovării egalității de gen în Republica Moldova prin susținerea unui demers coerent de influențare a politicilor.

Misiune. CPD promovează valorile egalității de gen, ca parte componentă a unei societăți deschise, în scopul consolidării unui parteneriat autentic de gen.

Viziune. CPD pledează pentru edificarea unei comunități cu perspective și oportunități egale pentru membrii/ele săi/săe, a unei societăți în care femeile și bărbații sunt cetățeni cu drepturi depline, capabili să soluționeze problemele în comun, să beneficieze în mod egal de noile oportunități și să se angajeze plenar în activități politice, economice și sociale.

ADRESA NOASTRĂ:

Centrul "Parteneriat pentru Dezvoltare"
str. Armenească 13
Chișinău, MD-2012, Republica Moldova
Tel.: +(373 22) 23-70-89; 20-71-58
Tel./Fax: +(373 22) 20-71-57
www.progen.md
e-mail: cpd@progen.md